

JAUNAIS CEĻS

Agrofirmas „Sorkona Oktobris“ laikrokssts

Cena 5 kap.

Vēlētāju interesēs

28. janvārī Riebiņu ciemā notika atkārtotas vēlēšanas trijos vēlēšanu apgabalos. Deputātu skaitu papildinājuši trīs jaunievēlētie, pēc nodarbošanās visi trīs — fermu vadītāji. Riebiņu 2. vēlēšanu apgabalā ievēlēts Vasilijs Mihaila d. Cvetkovs, Opūgu 14. vēlēšanu apgabalā — Jānis Ludvīga d. Radzīvičs, Zabegu 21. vēlēšanu apgabalā — Veronika Āda m. Golubeva.

Tātad tagad padome var sākt strādāt pilnā saistāvā un ar pilnu jaudu. Jāteic, ka no 30 ievēlētajiem deputātiem tikai 12 (tātad mazāk nekā pusē) darbojušies iepriekšējā sasaukumā, bet gandrīz visiēm pārējiem 18 deputāta pienākumi ir jauns, vēl neapgūts sabiedriskā darba laiks. Tātad ļoti svarīgi, kā viņi tiks tajā ievadīti. Sakarā ar to uz laikraksta „Jaunais Ceļš“ jautājumiem atbild:

ZOJA AGAFONOVA,

Riebiņu ciema Tautas deputātu padomes priekšsēdētāja:

— Likumprojektā par vietējo pašvaldību ir samērā stingri nodalītas padomes un izpildkomitejas funkcijas. Bet, lai to īstenotu praktiski, jābūt ļoti prasmīgiem — likumā jau visu nevar paredzēt! Draud arī citas briesmas — iegrīmītības funkcijas. Tāpēc pirmsās, ar ko mūsu padomei jāsāk darbs, ir konkretizēt pastāvīgo komisiju darbalauku. Vajag orientēt visus deputātus izvirzīt projektus, plānus, kā uzlabot dzīvi mūsu pagastā. Vispirmām kārtām jāzina vēlētāju grupa un tad problēma jāformulē, jānosaka tās risināšanas ceļi un sejā jāpienem attiecīgs lēmums. Un, kad padome lēmumu pieņems, līdz ar to izpildkomiteja radīt normālu darba atmosferu visiem deputātiem.

zējamo. Tad mums ir līdzeklis, kas protams, nav vienkāršs, — pārlecināšana. No tā, cik mēs, deputāti (un pirmām kārtām es kā padomes priekšsēdētāja) būsim kompetenti, strādāsim ar atbildības izjūtu, būs atkarīgas arī mūsu padomes darba spējas.

Uzskatu, ka mans uzdevums, visu deputātu uzdevums ir pielikt vietas pūles, lai kaut kādā mērā uzlabotu mūsu jaunu dzīvi, viņu labklājību. Cilvēka interešu plāns izpildīts par 112 procentiem, turklāt saražošas 625 tonnas kartupeļu cietes.

Savu ieguldījumu šajos

tāpat kā visos kolektīvos, arī agrofirmas «Sarkanais Oktobris» cietes rūpniecība apkopojusi pērnā gada darba rezultātus. Ar pārliecību varam sacīt, ka mūsu kolektīvam aizvadītais gads bijis sekmīgs. Gan konditorejas izstrādājumu, gan čipsu ražošanas plāns izpildīts par 112 procentiem, turklāt saražošas 625 tonnas kartupeļu cietes.

Savu ieguldījumu šajos

Cik tālu ar paju sistēmu?

Atbildot uz šo jautājumu, jāteic, ka pēc arhīvu datiem jau aprēķināta visutriju kolhozu — tagadējā «Sarkanā Oktobris» sastāvā — dibinātāju mantiskā pajā. Tā kolhozā «Krasnij Oktjabr» apvienojās 348 sētas, kas ieguldīja kopsaimniecībā savu īpašumu par apmēram 518

tūkstošiem rubļu (vecaja naudā, taču tā netiks pārreķināta, jo toreiz bija citādas cenas), kolhozā «Družba» — 231 sēta ar mantisko pajā 353 tūkstoši rubļu un Kalījina kolhozā — 215 sētas ar 357 tūkstošiem rubļu.

Paveikts vēl viens liels solis — uzskaitīta visu šobrīd kolhozo strādājošo un dzīvojošo cilvēku izpelnī, sākot no 1966. gada līdz

savās sēdēs izskatām praktiskos, organizatoriskos un sadzīves jautājumus. Taču viens no vissasāpejušākiem jautājumiem mūsu kolektīvam vēl joprojām ir darba disciplīna, tāpēc mūsu padomei kopā ar arodkomiteju bieži vien nākas izskatīt dažādus darba disciplīnas pārkāpumus un vērsties pret vainīgajiem ar bargiem sodiem. Dalījītas attur no jauniem «nedarbiem».

Izpildit 1990. gada uzdevumus — tāds ir mūsu daudzniecības kolektīva galvenais uzdevums. To varēs panākt tikai ar mūsu visu godigu, krietnu atieksmi pret uzticēto pienākumu. Uz to arī darba kolektīva padome aicina visus.

H. KUZNECOVA,
cietes rūpniecības darba kolektīva padomes priekšsēdētāja

VELETĀJU INTERESES

◆
TOLU NU DZYMTO
KROSTA

◆
KATOLU BAZNĪCAS
LATGALE

2. lappuse

LINU DRUVAS —
JAUNSAIMNIEKU
LEPNUMS

◆
KAS IR
DEKANTATORI

◆
ZIRGI:
AKTUALITĀTES,
PERSPEKTIVAS

3. lappuse

LATVIJAS PIRMAJA
PARLAMENTA

◆
SVECES LIESMINA —
GAISMAS SVĒTKI

◆
SALDIE EDIENI

4. lappuse

ATTĀLA: Preiļu dekāns
A. Budžs klātesošos uzrunā pirms dārzīpa un tā karoga ievērtīšanas. Jauno pirmskolas bērnu iestādi viņš nosauca par gaismas pilī, kurās cildenais mērķis — audzināt savas zemes cienīgus pilsoņus.

Uzausis

„AUSEKLĪTIS“

«Auseklītis» — Rita Zvīgze — tā saucas jaunais bērnudārzs, pēc skaita jau ceturtais Preiļos, bet pats vismodernākais un labāk iekartotais rajona centrs. Kā atklāšanas svītbās teica viens no celtiniekiem, tad pagaidām esot viens tāds visā zonā, ko apkalpo Daugavpils vispārējās celtiniecības trests.

Ja turpināt stāstīt par dārzīpa labumiem un jaunkumiem, tad var sapīldināt, ka šeit pilsētas strādnieku rajona bērni, bet tādu ir daudz, jo visapkārt atrodas gan mūsu agrofirmas siera, linu un cietes rūpniecības, trikotāžas fabrikas «Preiļi», melioratoru, apvienību «Lauktechnika» un «Agroķimija», citu uzņēmumu un organizāciju korpusi, paceļas divi lieli dzīvojamie māsīvi — siera rūpniecības «Lauktechnikas», dzīvos, atpūtīšanas un mācīšanas labiekārtotās telpās, viņiem ir sporta zāle un peldbaseins, interesanti rotāju naminī

teritorijā, līdzās tek upīte, kura tiks atgriezta normālai dzīvei, teatrali senais pilsētas parks.

Laikam gan pirmo reizi visā bērnudārzu ekspluatācijā nodošanas vēsturē tas tika ievērtīts, ko izdarīja dekāns Alberts Budžs.

Dārziņa saimnieki ir sieva rūpniecība, bet par tādiem būs arī visi bērnu vecāki, to, kas šis telpas piepildīs ar skanīgām balsīm. Audzinātāju un personāla komandu te komplektē vadītāja Valentina Māliniece, telpu noformēšanai pilsētas izpildkomiteja uzdārīnāja dienus tūkstošus rubļus.

Atklāšanas svītbās prieķu ar saimniekiem, darbiniekiem un celtiniekumi daudzējiem cīmēni — Livānu bērnu dārziņu pārstāvē, Preiļu citu dārziņu vadītāji un mākslinieciskās pašdarbības kolēktīvi, jaunais pilsētas mērs Juris Brīcis un rajona izpildkomitejas priekšsēdētājs Ilgnoris Snikers u. c.

Vēlētāju interesēs

(Sakums 1. lpp.)

AINA TUMASOVA,

Riebinu ciema izpildkomitejas priekšsēdētāja:

Jaunievēlētajai padomei priekšā 5 darba gadi. Soreiz tā vēlēta loti demokrātiski, bez norādījumiem «no augšas», tāpēc jāpierāda saviem vēlētājiem, ka viņi nav kļūdījušies, dāvādam mums savu uzticību, ka varam kompetenti, lietišķi darboties šajā posteņi. Tikai nevajadzētu sasolit to, kas nav mūsu spēkos, kā tas dažreiz bija iepriekšējos gados. Neesam taču ievēlēti solijumu došanai un skaitu vārdu runāšanai, bet gan darbam. Bet, lai varētu darboties sekmīgi, ikviens jāzina savu vēlētāju norādījumi, jāizmanto tāda efektīva forma, kā deputātu pleprasījums. Būtiski svarīgi, lai sejās pieņemtie lēmumi nepārsniegtu ciema padomes kompetences robežas. Tāpēc deputātiem

labi jāorientējas republikas likumos un valdiņas lēmumos. Sajā nozākā jāorganizē deputātu apmācība, jo profesionālu šim amatam mums nav, bet strādāt vajag katram pašam.

Gan kā izpildkomitejas priekšsēdētāja, gan kā deputāte par vienu no galvenajiem uzdevumiem uzskatu risināt ekoloģijas, labiekārtīšanas jautājumus, gādāt par kultūras un vēstures pieminekļu, ciema teritorijas mazo celu uzturēšanu kārtībā. Uzskatu, ka padomei nepieciešams izdot saistosus noteikums, par kuru pārkāpšanu paredzēta administratīvā atbildība un kuri nedrīkst būt pretrunā ar spēkā esošo likumdošanu. Ja šie jautājumi tiks risināti, tad vienlaikus celsies arī iedzīvotāju labklājības līmenis.

Runājot tieši par izpildkomitejas darbu, gribu nosaukt sešas liegas uzdevumu pamat-

grupas, kuru risināšana paredzēta likumā:

1) izpildkomiteja budžeta ietvaros organizē ciema saimniecības pārvaldes struktūru, vada ciema iestādes,

2) risina plānošanas, finansu, budžeta,

3) dabas aizsardzības un dabas resursu izmantošanas;

4) pilsoņu sociālo un ekonomisko tiesību nodrošināšanas,

5) komunālās saimniecības pakalpojumu, tirdzniecības un labiekārtīšanas,

6) pilsoņu tiesību un brīvību, sociālistiskās likumības un tiesīskās kārtības jautājumus.

Turklāt, kā jau pats nosaukums liecina, izpildkomitejas uzdevums ir organizēt augstāk stāvōšo organizāciju un tai uztoto ciema padomes lēmumu izpildi. Kā redzat, pienākumu mums ir daudz. Novēlu vienībām deputātiem un izpildkomitejai savstarpēju saprašanos un radošo darbu.

Tolu nu Dzimtenes krostim

Maria Andzane

Ir pagojis mozīt vairok kai gods, kad toli nu dzimtīnes krostim, aiz okeāna 1988. goda, utrajūs Zīmas-svātkus, Dīva mīrā aizgo apdovinotoko latgalīšu dzejneicā Marija Andzāne — Strods. Uz myūžim apklausa jos breinišķego kūkle, kura skanēja na tīk vīn Rēzeknes un Reigas rakstnīku cēlīnūs, bet gondreīz pusi nu viņas myūža tola jā Amerikā, kur liktīps beja jai lēmis daudzus godus pavadeit trymā.

Prūtams, myūsu tagadējo paaudzei gondreīz niko nazyna nī par M. Andzāni, nī par jos davumu latgalīšu literatūrā, jo viņas izcīly dorbi godu desmitim tyka nūkluseiti un dažādu sotveigu apsvārumu dēļ palyka nāpūlicāti.

Lai lobotu šū vēsturiskū nataisneibū, uzskotu par pinokumu atgodynnot myūsu nūvodnikim par rakstnei cas dzeives gojumu un pors

M. ANDZANE

Jaunajai Latgolai

Tev dorbā tulznotas rūkas, Un mugurā sasveidis tārps, — Ceļš mojos caur egoļu lūkos, Kai dabasūs mēneša sērps.

Nakts eisa un atpyuta solda Gurstušūs lūceklus glauž, Zyud ryupes deļ dīnīško golda, Skalsts sapyns brelinumu pauž:

Zyls putns laižas por golvu, Sporni tam breineigi šalc... — Celiš, jem liktīnu bolvu, Tev dorba tykums bolts! —

Reitā, kod mūstis nu sapņa, Aiz azara sauleite lāc. Nu otkon dorba gaīta tev lapna. Dorbs maizi, dorbs zynotni snādz.

vordūs ipazeistinot ar jos veikumu myūsu literatūrā.

M. Andzāne dzīymuse 1909. goda 8. septembrī Šķaunes pogostā natoli nu Krivejas rūbežas Latgolas zemnika sātā. Pēc vītējos skūles beigšanas ūastoj Rēzeknes skūlotoju institūtā, kuru 1931. gada sekmīgi, beidz un dorbojās kai skūlotoja vairokos Latgolas pamatskūlos. Roksta stostus jaunotnei, kurus Iviņa žurnālūs «Zidūnis», «Sauleite» un cytūs. 1933. goda Rēzeknē iznok Jos pyrmais dzejīju krojums «Reits».

M. Andzānes dzeja storpītīm myūsu nūvoda dzījīkām izacēj ar jai rakstureigu sīvišķeibū, īpatnējā tematikas izvēlē, gaišu optimismu un vinreizēju latgalīšu vinkoršeibū un sīrsneibū. Pēc poris godīm iei sakūpoj jaunu dzejīju krojumu «Dzelveiba». Bet tod izacēj ūtrais pasaules karš, kuram sekoj ilgi tryndas godi.

Dzejneicā tūmār nanūmat spolvu un turpīnoj stridot. Dreīzi vīn pasaroda «Namira vortūs», tod — «Caur dvēseles prizmu». Uzrokstā ari romānu «Nosītā», kura leidz šām laikam tai ari palicis nepublicāts.

Dzejneicās dzelvezīldrīks K. Strods—Plenceniks ir plāsi pazeistamais latgalīšu stostu rakstnīks un dzejnīks. Sova rakstnīka darbeibū isoka kūpa ar M. Andzāni žurnālu «Zidūnis». Pēdējā laikā trymdā laidis kļajā sovus ļoti interesantūs memoriāli: «Tas sākās Vārakļānos», kurūs aistosta kara un pēckara nūtykumus, pīmīn daudzus myūsu nūvodnikus — zynotnikus, rakstnīkus, mokslnīkus un sabiedrīskūs darbinikus, ar kurim nocīs sastaptis dzīvei.

1957. godā dzejneicā Anna Konnāns, kas tāpat atdusos trymdas smiltojā, M. Andzāneli veitējuse dzījūli «Pi sova gunkurā».

ED: KOZLOVSKIS.
RēzeknēATTALUS: M. Andzāne;
gromotas vokā; draudzīne
svešumā Anna Konnāns.

Protests

PREIĻU RAJONA
TAUTAS DEPUTĀTU
PADOMES
MANDĀTU KOMISIJAI
UN LAIKRAKSTA
«LEŅINA KAROGS»
REDAKCIJAI,
DEPUTĀTU
DARBA GRUPAI,
LAIKRAKSTA
«JAUNAIS CEĻS»
REDAKCIJAI

rezultātus: no 662 vēlētājiem, kuri piedalījās vēlēšanās, Rolandā Kavīnska kandidatūra sapēma 337 balsis, kas sastāda 50,9%.

Ari rajona vēlēšanu komisijai līdz sesijas dienai pamatojas sūdzības par pārkāpumiem vietējo tautas deputātu vēlēšanās nebija ienākušas. Protestējam, ka mūsu rajona deputātam tika atņemtas deputāta pilnvaras un viņš nevarēja pilnībā iegūt vēlēšanu komisijas darbā. Esam neizpratni, kādi vēlēšanu likuma pārkāpumi tika pieļauti. Mēs prasām, lai sūdzību izskatīšanas darba gaitā tiktu pieaicinātas deputāta vēlēšanās personas vai iecirkna vēlēšanu komisijas locekļi. Protestam pievienojam vēlētāju no darba kolektīviem parakstus.

1990. g. 18. janvāri

So protestu 18. janvāri nosūtījām laikraksta «Lenīna Karogs» redakcijai. Lūdzam tāpat ievietot laikrakstā «Jaunais Ceļš»,

Kinoamatieru biedrībā

Notikusi Latvijas kinoamatieru biedrības, kuri apvienojušies mūsu rajona pirmorganizācijā, biedru sapulce.

Ar ūsu ziņojumu par parveikto darbu pirmorganizācijā un kinoamatieru klubā uzstājās padomes priekšsēdētājs Adolfs Akmanis, pakavējās pie uzdevumiem nākotnē, kinoamatieru piedāļišanās vietējās, zonas un citās skatēs. Klātesošie nozīmēja rajona filmu skati sarīkot 1. martā, ja laikus sākt gatavoties zonas skatē, kas nākamgad pēc grafika paredzēta Preiļos.

Ievēlēta jauna pirmorganizācijas padome — Adolfs Akmanis, Jānis Snēpsts un Sergejs Sakurss, viņus kinoamatieri izvirzīja ari par saviem pārstāvjiem uz XI republikas kinoamatieru konferenci, kas notiks 17. februāri.

Katoļu baznīcas Latgalē

KRĀSLAVAS

DEKANATS

(Otra daļa)

Kad laikā no 1755. līdz 1767. gadam Krāslavā uzbūvēja mūra baznīcu, tur nojauca Jezuītu celto koka baznīcu un pārvēda uz KOMBULIEM, kur stāvēja 60. gadus. 1818. gada nojauca, bet 1822. gada uzcēla mūra kapellu sv. Jā

zepa godam. To izveidoja no šķūnu, kam bija māla sienas un koka virsbūve. 1860. gadā klaūšu kārtā Šajā kapellā uzcēla koka piebūvi. Draudzē nodibināta 1915. gadā, prāvests J. Putāns 1923. gadā Šajā baznīcā uzcēla divus koka tornus, 1937. gadā mūrētājai dalījā piebūvēja presbiteriju un tam abās pusēs sakristijas. Sesdesmitajos gados torni apšķīti ar sili-kātkieģejiem.

Pirmā koka baznīca IZVALTA celta 1625. gadā, to nodeva Jezuītu aprupei, kuri 1701. gadā pārbūvēja. Konsekreja Livonijas bīskaps supragans A. Ostrovskis 1735. gadā sv. Mīkela Ercengēla godam. Kops 1820. gada tā ir laicīgo garīdznieku rokās. Pagājusa gadsimta beigas bijutu iehaka logus un durvis, uzstādīja altāri. Tāpat kara darbības laikā (1944. g. vasarā) nodega zāle, kura tika rīkoti dievkalpojumi. Baznīcas atjaunošanu turpināja prāvests Pūdīzs, pēc 1956. gada — prāvests Korosevskis. Platība — 410 kvadrātmetri. No 1625. gada Izvaltā

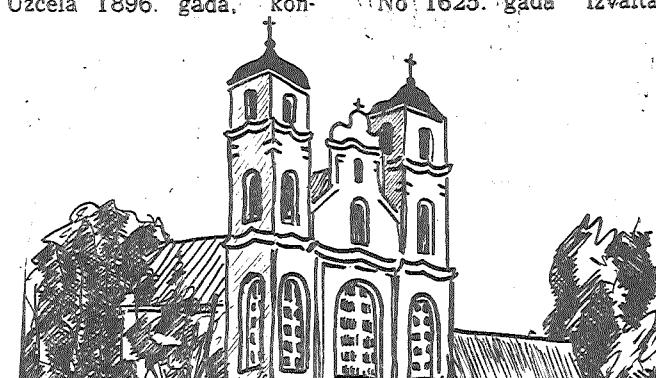
skrēja bīskaps A. Simons sv. Mīkela godam. Kara laikā (1941. g.) baznīca nodega, saglabājās tikai sakristija ar visu, kas tajā bija. Dievkalpojumus noturēja kāda zāle, kas atradās alz baznīcas dārza. Prāvests J. Ostrovskis sāka atjaunot baznīcu: uzlikā jumtu, iehaka logus un durvis, uzstādīja altāri. Tāpat kara darbības laikā (1944. g. vasarā) nodega zāle, kura tika rīkoti dievkalpojumi. Baznīcas atjaunošanu turpināja prāvests Pūdīzs, pēc 1956. gada — prāvests Korosevskis. Platība — 410 kvadrātmetri. No 1625. gada to slēzda.

PIEDRUJAS pirmā baznīca bija no koka, celta 1632. gadā Jaunavas Marijas Debesis Uzņemšanas godam. Nodega un 1759. gadā uzcēla tagadējo mūra ēku. Tā ir vienavas, ar diviem 27 metrus augstiem torniem, mūra velvju griesīiem. Lielais altāris būvēts no koka, uz sienas liela Svētā Trīsvienības freska. Abi sānaltāri ir no mūra ar daudzām gipša figūrām, dārza — četras mūra kapellas. Draudzes iepašumā ir vecs bikeris (no 1646. gada) un monstrance (no 1782. gada). Platība — 220 kvadrātmetri.

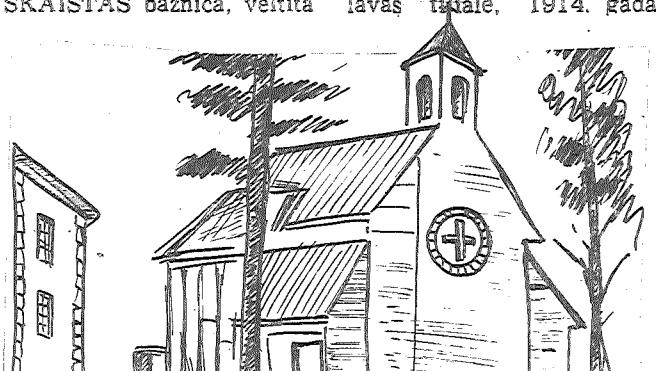
nojaukta, pārcelta uz Geižu sādžu, vecā vietā uz ceļot krustu. Nodega, laikā no 1920. līdz 1921. gadam prāvests Siksnelis nodegušas vietā uzcēla tagadējo. Tā ir no koka, ārpuse apšūta ar dēļiem un lekšpusē — ar rigipsu. Pie ieejas dārza ir Ipatnējs zvanu tornis. Baznīcas platība — 240 kvadrātmetri.

Jaunais Ceļš

1990. gada 3. februāri

Jaunavas Marijas Uzņemšanas godam. Sākumā Krāslavas filiāle, 1914. gada

Līnu druvās — jaunsaimniecību lepnums

Pērn republikas kolhozi pārdevuši valstij 5,8 tūkstošus tonnu līnšķiedras plānoto 5 tūkstošu tonnu vietā, bet valsts linkopējus atprecojusi ar 43,7 tūkstošiem tonnu spēkbarības. Vidēji republikā kolhozi par vienu tonnu līnšķiedras sanēmuši 8,6 tonnas spēkbarības.

1989. gadā Latvijā vidēji no viena līnu sējumu ārkārtā iegūti 4,6 centneri

līnšķiedras. Ar līnu audzēšanu Latvijā vislabāk veicas valmieriešiem, kuri no ārkārtā ieguvuši pa 5,8 centneriem līnšķiedras.

Preiļu rajonā šis rādītājs ir 3,9 centneri. Kopa rajona saimniecības valstij pārdevušas 896 tonnas līnšķiedras.

Pēdējā laikā daudz mēdz salīdzināt, kā ir pie mums un kā ārzemēs. Arī līnu audzēšanā un novākša-

nā tālu nekur neesam tiņuši, jo aiz robežām tādas līnu ražas, kādas mēs varam sasniegt tikai izmēģinājumu lauciņos. Piemēram, Čehoslovakijā un Ungārijā no viena sējumu hektāra iegūst 10 centnerus līnšķiedras, bet Beļģijā šis skaitlis ir vēl pasakaināks — 18 centneri.

'Arī novākšanas tehnoloģija ir krietiņi atšķirīga. Pie mums pamatā ir lielais roku darbs, republikā tikai dažās saimniecībās tiek pielietota rulonu tehnoloģija. Šīs saimniecības agīte par pāreju uz to arī cītur, bet diemžēl atkal jāsastopas ar grūtībām: nav mums ne līnu lenšu ārdītāju, ne apvērsēju, arī pāšas rulonu preses krietiņi Jāpāvēido un nav pietiekamā daudzumā. Turklat rulonu tehnoloģijas prasiba laukiem jābūt tīriem no nezālēm.

Problēmu līnu audzēšanā līoti daudz. Republikas rūpniekus neapmierina mūsu līnu kvalitāte. Izrādās, ka no Latvijas līniem var iegūt līoti maz garšķiedras. Vajadzīgo 2500 tonnu vietā saņem tikai pus. Līnu salīmlīnu vidējais numurs republikā ir 1,04, bet mūsu rajona vēl zemāks — 0,97.

Kas tad būtu izdarāms neatleikami, lai stāvoklis linkopībā uzlabotos?

Pirmkārt, jābūt attiecīgi diferenciāti samaksai, atbilstoši produkcijas kvalitātē. 1990. gadā paredzētas šādas iepirkuma cenas par vienu tonnu:

numurs	stiebriņi	salīmlīni
0,5	330	130
0,75	590	240
1,00	890	530
1,25	1040	680
1,50	1200	770
1,75	1460	890
2,00	1520	980
2,50	1700	1080

Otrkārt, kā iepriekšējos gados paredzētas plemakas par dažādām šķīram.

Pēdējā laikā plaši tiek reklamēta «Belinka», bet kā brīdīna Viļānu selekcijas stacijas zinātnieki, šī šķirne līoti uzņēmīga pret balto puvi, un, ja sēnīte noķūst uz stiebriem, tad var uzskaņāt — līnu lauks ir aizgājis bojā. Tāpēc vasarā, miglojot laukus pret nezālēm, vienlaicīgi jāliek klāt arī fundazols — viens kilograms uz hektāru. Tāmēr ar jaunajām šķirnēm iepāši nevajadzētu aizrauities, jo viena otra no tām

pārbaudi ražošanā nav izgājušas. Vajadzētu audzēt jau pārbaudītās: «Oršanskij-2», «Tverca», kurām ir augstākās šķiedras īpašības. Pati par sevi šķirne jau visus jautājumus linkopībā neatrisinās.

Bet ko par līnu audzēšanu sakā zemnieki? Aprūnājoties ar zemnieci Caunāni no Preiļu rajona un zemnieku Briedi no Balvu rajona, nācu pie secinājuma, ka viņi ir apmierināti ar īenēmumiem no līnu laukiem. Caunāne linus pagājušā gadā audzēja 0,5 hektāros, bet Briedis — sēsu īenētu platībā. Nemot vērā to, ka no viena īenētā var iegūt divas līdz trīs tonnas salīmlīnu, iespējams, ātri aprēķināt, cik daudz naudas var nopelnīt pugāda laikā. Protams, ieguldīt pienācīgu darbu.

Apvienība «Latvijas līni» šogad ir ar mieru slēgt līgumus ar zemniekiem par smalko līnu ražošanu par attiecīgu samaksu.

Aicinu zemniekus padomāt — varbūt tieši audzējot līnus, jūs ātrāk tiksiet pie turības.

IRENA SAITERE,
linkopības speciāliste

Kas ir dekantatori?

Dānu tehnikas dienās Rīga notika firmas «DDS Engineering» simpozijss, kura specializējas dažādu tehnoloģiju izstrādē saldumu ražošanā, kā arī izgatavo attiecīgu iekārtu.

Saja firmā izstrādāti un uzbūvēti tā saucamie dekantatori:

Kas tie tādi ir? Centrifugas ar spirālu dubultsistēmu un paredzētas suspen-deito daļu atšķiršanai šķidrumos. Taču pielietošanas loks ir vēl daudz plašaks. Sādus dekantatorus izmanto noteķēdēnu atšķiršanai, augu un zivju eljas iegūšanai, tāpat arī alus rūpniecībā.

Pie mums Latvijā speciālistus ielinteresējusi kāda citā dekantatoru pielietošanas iespējamā sfēra: valīšis centrifugas nav izmantojamas sapropela atšķeršanai. Problemas atšķeršanā leikjāvusies arī pasašas firmas speciālisti. Nolemts kopīgiem spēkiem izmēģinājumus tuvākajā laikā sarikot mūsu republikā.

Kā darbs radījis cilvēku, tā arī zīrgus pilnveidojis īdarbs, ar zīrga darba palīdzību attīstījās civilizācija, un vēl visai nesen — bet daudzās zemēs arī tagad — pēc zīrgu skaita vērtē zemnieka turību. Ja zemniekam nebija zīrga, tad tas tika uzskatīts par visnābadzīgako lāuku saimnieku. Labs zīrgs bija ne tikai zemnieka palīgs grūtajā darbā, bet arī viņa lepnums. Cienītu un saudzību pret zīrgu — ikdienas īldzīgaitnieku smagajā zemnieku darbā — apliecinā mūsu senču parauds: vecos, darba gaitas beigušos zīrgus nevis pārdeva, bet kopa un turēja līdz viņu mūža galam.

«Jācer, kā sākusies visas zīgu cilts renesanse. Cilki, liekas, ir sapratuši, ka viss dabiskais ir tikpat nepieciešams kā tīrs gaiss un tīrs ūdens, ka nedrikst zaudēt vienu no saviem uzticamajiem draugiem — zīrgu. To apliecinā pašreizējā cilvēku ieinteresētība zīgru pirkšanā. Uz agrofirmu «Sarkanais Oktobris» brauc pircēji ne tikai no Latgalēs, bet arī no Vidzemēs un citiem Latvijas novadiem. Arī pašu kolhoznieki gribētu iegādāties sev labu palīgu mūsu zīrgaudzētāvā, un tādās iespējas vienībās ietaupa līdz 1 tonnai degvielas. MTZ-52 markas traktora darba stunda ir apmēram astoņas reizes dārgāka par zīrga darba stundu, tādēļ nevajadzētu ar traktoru darīt to, ko var paveikti ar zīrgu.

Zinātne un arī prakse liecina, ka zīrga darbs salīdzinājumā ar traktora darbu specifiskiem transporda mērķiem ir par ceļturdāļu racionālāks. Turklat, intensīvi izmantojot zīrgus, ar katu no tiem gādā ietaupa līdz 1 tonnai degvielas. MTZ-52 markas traktora darba stunda ir apmēram astoņas reizes dārgāka par zīrga darba stundu, tādēļ nevajadzētu ar traktoru darīt to, ko var paveikti ar zīrgu.

Lāku saimniecībā zīrgam bieži jāliek lietā visi spēki, lai novilktu vezumu no staigna tīruma, lai piekrautas ragavas pārvilktu pa kailu zemi, lai ar smagu kravu pieveiku kāpumu un tamlidzīgi. Visai svarīga

zīrgām tikai 12 procentu ir pirmās klasses, bet pārējie — vēl augstākas, elites klasses. Tāpēc pagājušā gada bija līoti velksmīgi megnājumi pārdot zīrgus uz ārzemēm. Sie darījumi bija līoti svarīgi vispirms jau tāpēc, lai orientētos, kādā virzienā nepieciešams strādāt zīrgu ganāmpulkā izkopšanā.

Kāds tad ir mūsu darba mērķis? Nemot vērā gan lāku saimniecības vajadzības, gan kultūras un sporta darba organizēšanu, gan arī eksporta prasības, atbilde uz šo jautājumu ir izkristalizējusies. Arī turpmāk audzēsim un tālāk izkopīm Latvijas zīrgu šķirnes abus tipus, turklāt

dzīvnieku grāmatā. Savukārt mūsu sporta zīrgs — Hanoveras šķirnes ērzelis Viaduks — saņema čempiona titulu XXXII Vissvienības sacensībās. Ar Viaduku veiksmīgi strādā treneris Levs Kazakovs, kurš no Krasnodaras, kur notika šīs sacensības, pārveda kārtējo balvu — Lietuvas PSR kausu.

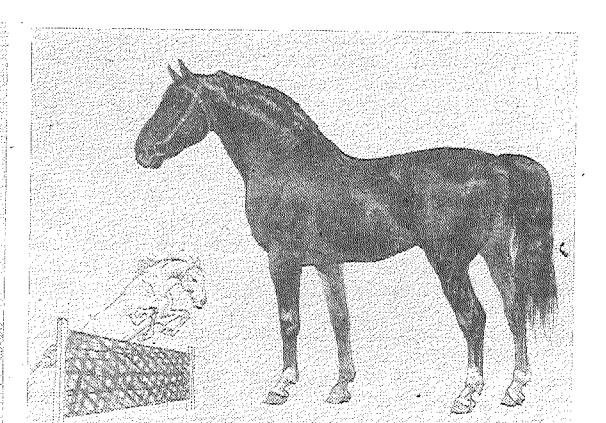
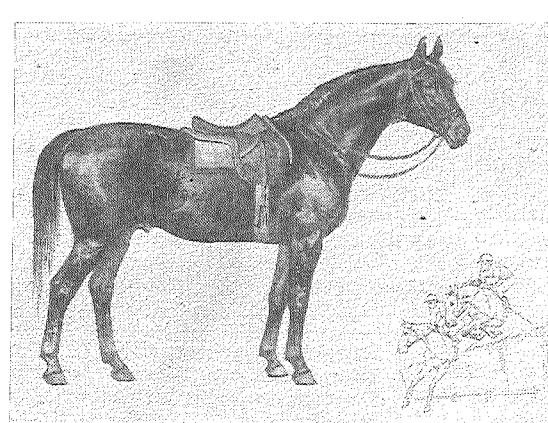
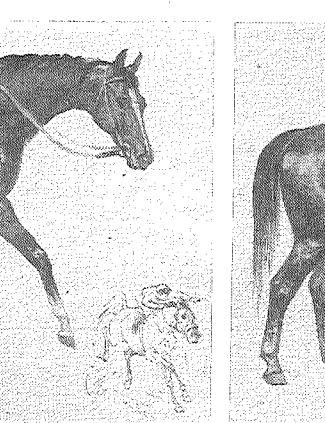
Ar katru gadu paaugstinās mūsu zīrgu ganāmpulka kvalitāte. No visiem 1989. gadā bonitētajiem Savukārt, harmoniskas proporciju noteiks dzīves prasības.

Braucamā tipa zīrgi vēl aizvien būs vajadzīgi lauk-saimniecībā un visur citur, kur citu transporta līdzekļu lietošana nav iespējama vai ir ekonomiski neizdevīga. Šiem zīrgiem jābūt lieliem, spēcīgiem, izturīgiem, gaītīgiem, labdabīgiem un viegli ēdināmiem. Pēc uzņēmējiem jākļūst vēl harmoniskākām, pec tipa — universālākiem. Savukārt, harmoniskas

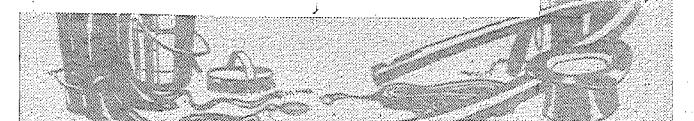
mūsu zīmes sportistiem, gan arī no ārzemju pircējiem.

Kopsavilkumā varam sacīt: zīrgkopība agrofirmā ir un būs perspektīva nozare, kuras potences vēl nebūt nav izsmeltas un tagad, zīrga renesances laikā, vēl vairāk palīdzīgi. Lilija IVANANE, zīrgkopības zootehnike selekcionāre.

ATTELOS: Latvijas un citu leģerojamāko šķirnu zīrgi.

Zīrgi: aktualitātes, perspektīvas

uzņēmējiem zīrgkopība agrofirmā ir un būs perspektīva nozare, kuras potences vēl nebūt nav izsmeltas un tagad, zīrga renesances laikā, vēl vairāk palīdzīgi.

Lilija IVANANE, zīrgkopības zootehnike selekcionāre.

